

Els Hortonedas, de Torredembarra

Salvador J. Rovira

El genearca dels Hortonedas torrencs és Vicenç Hortonedas i Manyer, fill cabaler de Joan-Pau Hortonedas, ciutadà honrat de Barcelona aveïnat a Tarragona, i de la seva esposa Maria Manyer, natural de la Secuita¹.

Vicenç Hortonedas estudià medicina i un cop acabada la carrera s'establí a Torredembarra com a metge. Ignorem la data exacta de la seva arribada a la vila, però podem assegurar que ja hi era el 17 de gener de 1700 en què el pagès Pere Pujol li reconegué un deute de 330 lliures.²

El doctor Hortonedas es casà amb Magdalena Güell i Guardiola, filla de Pere Màrtir Güell i de Maria Guardiola, de Vilanova de Cubelles, la qual el sobrevisqué un any i quatre dies, ja que traspassà a Torredembarra el 22 de juny de 1739, essent soterrada l'endemà a la tomba familiar de l'església parroquial de Sant Pere³.

Hortonedas a més d'exercir la seva professió també participà en la vida pública de la vila i així, els anys 1727 i 1728, n'era el regidor primer⁴.

¹ Rovira i Gómez, Salvador-J. (2000): *Rics i poderosos, però no tant. La noblesa a Tarragona i comarca al segle XVIII*. Tarragona: Publicacions del Centre d'Estudis Històrics i Socials Guillem Oliver del Camp de Tarragona, p. 117.

² AHAT (Arxiu Històric Arxidiocesà de Tarragona). PSPTo (Parròquia de Sant Pere de Torredembarra). Sig. 45, s/f.

³ AHAT. PSPTo. Sig. 138, f. 164v.

⁴ AHAT. PSPTo. Sig. 101, fr. 255.

⁵ AHAT. PSPTo. Sig. 101, f. 285.

A Vicenç Hortonedà la pràctica de la medicina li permeté tirar endavant la família i, fins i tot, fer estalvis que invertí en l'adquisició d'alguna propietat, en la compra de censals i en dotar les seves filles. Com a indicatiu dels seus ingressos direm que l'agost de 1729 l'Ajuntament li devia 901 lliures per conductes endarrerides i ambdues parts arribaren a l'acord de liquidar el deute a raó de 20 lliures mensuals⁵. Pel que fa a les inversions li coneixem la compra a Ramon Ravella, pagès de l'Ordal, apoderat de Maria Morenes, vídua de Joan de Nin i Vidal, de Salomó, el mas Bellverd, de 400 jornals, situat al terme de Renau, per 1.450 lliures⁶, l'adquisició d'un pati situat al camí de Martineta que li vengué el mariner Joan Roig per 74 lliures el 20 de juny de 1713⁷, i d'un corral que, per 26 lliures, li cedí Cristòfol Illa, corder de Torredembarra, el 4 de setembre de 1735⁸. A més de finques, invertí diners en censals; ignorem quants n'adquirí, però podem assegurar que com a mínim n'arribà a posseir set que suposaven un capital de 1.386 lliures⁹.

El doctor Hortonedà deixà aquest món a Torredembarra el 18 de juny de 1738 i fou soterrat l'endemà a la tomba familiar de la capella de Santa Rosalia, de l'església parroquial de Sant Pere¹⁰.

ELS FILLS DE VICENÇ HORTONEDA

El doctor Hortonedà fou pare, com a mínim de sis fills: cinc noies –Maria, Magdalena, Gertrudis, Teresa i Rosalia– i un noi: Antoni.

1. Maria Hortonedà i Güell fou l'hereva dels seus pares. Contragué dos matrimonis: el primer, l'any 1724, amb el doctor en medicina Joan Girbau que traspassà a Torredembarra, on exercia la seva professió, i el segon amb el també doctor Francesc Colomer i Ferrer, fill de Joan Colomer, cirurgià de Castelló d'Empúries, amb qui establí capítols matrimonials el 23 de juliol de 1740¹¹.

⁶ AHT. Arxiu Històric de Tarragona). RHT. (Registre d'Hipoteques de Tarragona), 47, f. 17.

⁷ AHAT. PSPTò. Sig. 101, f. 56.

⁸ AHAT. PSPTò. Sig. 45, s/f.

⁹ AHAT. PSPTò. Sig. 101, f. 57. 58, 62v., 98, 151; \$5, s/fr.

¹⁰ AHAT. PSPTò. Sig. 138, f. 164v.

¹¹ AHT. PNT (Protocols notarial de Tarragona). Sig. 465, f. 312.

¹² AHT. RHT., 13, f. 60.

¹³ AHAT. PSPTò. Sig. 139, f. 173v.

¹⁴ AHAT. PSPTò. Sig. 124, f. 8v.

Com que no tingué fills les seves germanes i la neboda Francesca suscitaren qüestions sobre qui l'havia d'heretar. A la fi, el 4 de novembre de 1764, tots plegats arribaren a un acord sobre el principi que els béns els heretaria la germana Gertrudis, que l'altra germana Rosalia rebria 400 lliures i que la neboda Francesca Pérez, filla de la germana Magdalena, obtindria tres milers de lliures¹².

Maria morí a Torredembarra el 5 de novembre de 1781 i fou soterrada a la tomba familiar¹³.

2. Magdalena Hortonedada i Güell nasqué a Torredembarra on fou batejada el 23 de juliol de 1704 apadrinada pel doctor Antoni Güell, de Vilanova, i Maria Hortonedada, de Tarragona¹⁴.

El 20 d'agost de 1730 féu capítols matrimonials amb el doctor en medicina Carles Pérez i López, natural de Sant Quirze de Besora i fill de Josep Pérez, cirurgià, i de Rosa López. El seu pare li prometé un dot de 2.120 lliures més la roba corresponent¹⁵, que li fou acabat de pagar el 20 d'octubre de 1735¹⁶.

La vida de casada de Magdalena només durà vuit anys, ja que traspassà a Torredembarra el 28 de juliol de 1738, essent enterrada en el vas dels Hortonedada¹⁷.

Morta l'esposa, el doctor Pérez amb els seus fills es traslladà a viure a Barcelona des d'on, l'any 1754, reclamà a la cunyada Maria Hortonedada 500 lliures per un censal que havia estat promés a Magdalena pels seus pares, més altres 720 lliures per les millores del patrimoni dels sogres. El 22 de novembre ambdues parts acordaren el pagament d'un miler de lliures per part de Maria Hortonedada¹⁸.

3. Gertrudis Hortonedada i Güell es casà el 6 d'octubre de 1737 i a casa Hortonedada amb l'apotecari torrenc Josep Padrines i Gatell, fill del també apotecari Jaume Padrines i de Madrona Gatell¹⁹, amb qui havia establert capítols matrimonials en poder del notari Rovira, de Tarragona, el 20 d'abril. La família li donà un dot de 1.120 lliures més dues caixes de roba²⁰.

¹⁵ AHAT. PSPTo. Sig. 98, s/f.

¹⁶ AHAT. PSPTo. Sig. 90, s/f.

¹⁷ AHAT. PSPTo. Sig. 138, f. 165v.

¹⁸ AHT. RHT., 13, f. 59.

¹⁹ AHAT. PSPTo. Sig. 250, f. 117.

²⁰ AHT. PNT. Sig. 433, f. 29.

²¹ AHT. Registre Hipoteques de Tarragona, 36, f. 64.

²² AHT. RHT., 36, f. 64.

²³ AHAT. PSPTo. Sig. 138, f. 80.

Sobrevisqué el marit. Atorgà les darreres voluntats el 13 de novembre de 1784 i en elles designà hereva la filla Magdalena, que estava casada amb un Aleu²¹. Altres filles eren Rosalia, casada amb un Roig, i Gertrudis maridada amb un Martí.

Morí el febrer de 1786 per tal com el seu testament fou publicat el 17 d'aquell mes i any²².

4. Teresa Hortonedà i Güell estava fadrina el 6 de maig de 1723 en què deixà aquest món a Torredembarra²³.

5. Antoni Hortonedà i Güell traspassà albat a Torredembarra el 8 de maig de 1723²⁴.

6. Rosalia Hortonedà i Güell contragué dos matrimonis: el primer, l'11 de maig de 1738 i a casa Hortonedà, amb el doctor Rafael Colell i Massana, de Barcelona, fill del cirurgià Joan Colell i de Maria Massana²⁵, i el segon amb Josep Sunyer i Sagàs, notari de Torredembarra, fill de Jaume Sunyer, pagès de Figueres, i de Maria Sagàs, que la sobrevisqué, ja que morí a la vila el 26 d'octubre de 1778 essent soterrat a la tomba que els Fontanilles tenien a l'església parroquial²⁶. La mort de Rosalia, que havia fet testament el 25 de gener de 1766 en poder de Carles Cassani, notari de Vilanova, s'esdevingué a Torredembarra l'11 d'octubre de 1775²⁷.

MOTS DARRERS

La política matrimonial emprada en els casaments de les dones Hortonedà es correspon fil per randa a la més estricta normativa de l'Antic Règim que consistia en l'endogàmia, és a dir, que les nocces s'havien de celebrar entre persones del mateix estament o grup social. Així tenim que els sis matrimonis celebrats per les filles del doctor Vicenç Hortonedà s'efectuaren amb quatre doctors en medicina, un apotecari i un notari. Com s'ha pogut advertir, el pas dels Hortonedà per Torredembarra es reduí a només dues generacions: la del doctor Vicenç Hortonedà i la de les seves filles.

²⁴ AHAT. PSPTo. Sig. 138, f. 80v.

²⁵ AHAT. PSPTo. Sig. 134, f. 120.

²⁶ AHAT. PSPTo. Sig. 139, f. 158v.

²⁷ AHAT. PSPto. Sig. 139, f. 149.

ELS HORTONEDA

